

سقوط سعودی

ولیعهد سابق و رئیس مخلوع گارد ملی سعودی در مراسمی با حضور احمد بن عبدالعزیز، بزرگ‌ترین رقیب تاج و تخت بن‌سلمان شرکت کردند

رقص شمشیر

مخالفان بن‌سلمان در ریاض

در روزهایی که ولیعهد جنایتکار سعودی در دوره‌گردی بین‌المللی به امید بازگرداندن آبروی رفته‌اش به‌سر می‌برد، شاهزادگان ناراضی و مخلوع در عربستان در اقدامی نمادین برای رقص شمشیر گرد هم آمدند. صفحات فضای مجازی نزدیک به ۲ مقام عالی‌رتبه سعودی که سال گذشته با موج سووم کودتای سلمان و پسرش در دستگاه سیاسی عربستان برکنار شده بودند، حاکی از آن است که به محض اینکه آنها چشم بن‌سلمان را- که برای تور شمال آفریقا و شرکت در اجلاس جی ۲۰ آرژانتین عازم خارج از حجاز شده است- دور دیدند، برای نخستین‌بار به طور علنی با یکدیگر در یک مراسم در کنار عمومی بزرگ‌شان که بتازگی از خارج بازگشته، ملاقات کردند. به گزارش تسنیم، از زمانی که ولیعهد جادطلب از طریق دستگاه امنای پدر تاجدارش اسباب برکناری و حتی بازداشت «معتب بن‌عبدالله» وزیر سابق گارد ملی و «محمد بن‌نایف» ولیعهد و وزیر کشور را فراهم کرده بود، هیچ‌کس در خاندان سعودی به یاد ندارد این دو شاهزاده قدرتمند اما مغضوب و ناراضی را در کنار هم دیده باشد. طبق تصاویری که در شبکه‌های اجتماعی از دیدار محمد بن‌نایف و معتب بن‌عبدالله با «حمد بن‌عبدالعزیز» برادر ناراضی ملک سلیمان منتشر شده است، محل قرار آنها جشن ازدواج «عبدالله بن‌فیصل» نوه عبدالله، شاه پیشین سعودی و برادرزاده معتب با دخترعموش، شاهزاده «لطیف بنت خالد» بوده است. در این مراسم شماری از شاهزادگان ناراضی سعودی که اکثرا از فرزندان عبدالله بودند طوری برای گرفتن عکس‌های یادگاری با شاهزاده احمد گرد او حلقه زدند که کاربران مجازی این لحظات را به بیعت با شاه جدید تعبیر کرده‌اند، بویژه آنکه آنها در جشن شمشیر مشهور سعودی هم شرکت کرده‌اند. برخی ناظران، نمایش بی‌سابقه طردشدگان از قدرت در ریاض و این آزادی عمل آنان را تصمیم شخص بن‌سلیمان می‌دانند تا بدین وسیله خود را از زیر فشارهای بوجودآمده بعد از ماجرای خاندان سعودی خارج کند. شاهزاده احمد، عموی بزرگ او که مطابق سنت خاندان آل‌سعود اکنون باید ولیعهد باشد، از سوی بخش مهمی از خاندان سلطنتی به‌عنوان نامزد حقیقی سلطنت شناخته می‌شود. او تنها وارث مهم تاج و تخت بود که با محمد بن‌سلیمان بیعت نکرد و به‌نشانه مخالفت به تبعید اجباری در اروپا رفت. اما معتاق رسوایی قتل خاشقجی، بن‌سلمان و رفتار او زیر ذره‌بین قرار گرفت و پس از آنکه تظاهراتی علیه بن‌سلمان و جنایات او علیه مخالفان و مردم یمن با شعار «سرنگون باد آل‌سعود جنایتکار» در مقابل خانه احمد بن‌عبدالعزیز در لندن برپا شد، احتمالاً ریاض و اربابان غربی‌اش بشدت نگران آینده حکومت‌دست‌نشانده‌شان در عربستان شدند. آن روز احمد در گفت‌وگو با معترضان سعی کرد حساب آل‌سعود را از پادشاه ولیعهد فعلی جدا کند. اظهارات او در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی بازتاب بسیاری وسیعی داشت و عدم اقتدار شاه فعلی و میزان اختلافات و جبهه‌بندی‌های درون خاندان حاکم را برملا کرد. به دنبال این اتفاق، کاربران و فعالان اینترنتی عرب‌زبان با به راه انداختن هشتگ توییتری «با احمد بن‌عبدالعزیز به عنوان پادشاه بیعت می‌کنیم» او را حمایت کردند تا به عربستان بازگردد.

■ ■ ■

اردوغان: سعودی‌ها مردم را احقّ فرض کردند!

رئیس‌جمهور ترکیه پیش از ترک اجلاس جی ۲۰ آرژانتین در جمع خبرنگاران درباره وضعیت پرونده خاشقجی پرسشی سخت را از مقامات سعودی مطرح کرد. رجب طیب اردوغان گفت: «جسد خاشقجی کی‌است؟ از طرفی تیم ۲۰ نفره شما جواب این سوال را می‌داند. در این باره تفلان نکنید و آنسلمان ریسمان نبافید. گفته می‌شود که با یک فرد محلی همکاری کردیم، باید آن فرد را مشخص کنید». او با اشاره به تغییرات مکرر مواضع بن‌سلمان و مقامات پیرامون او در باره جنایت خاشقجی گفت: «نها در ابتدا می‌گفتند که خاشقجی یک کنسولگری امده و کارش انجام شده و رفته است، آنها مردم را ساده‌لوح و احمق فرض کرده و تصور می‌کنند می‌توانند افکار عمومی را فریب دهند. چه شد؟ بعد از گذشت چند روز، شروع کردند توضیحات جدیدی به مردم دادند.»

شکایت از شرکت جاسوسی اسرائیلی به‌خاطر همدستی در جنایت رژیم سعودی

خاشقجی: بن‌سلمان، دیوی سیری‌ناپذیر است!

انتشار ۴۰۰ پیام واتس‌اپی روزنامه‌نگار مقتول عربستانی را ز قتل او توسط سعودی را آشکار کرد

یازل

یوتولقیه، بن‌سلمان را جواب کرد

رئیس‌جمهور الجزایر حاضر به دیدار با ولیعهد بنام سعودی نشد. بن‌سلمان یکشنبه شب در بازگشت از اجلاس جی ۲۰ بوتنوس آیرس و در ادامه تور خود در آفریقای عربی در میان اعتراضات گسترده مردم الجزایر برای سفری ۲ روزه وارد این کشور شد اما دیروز برخلاف برنامه‌ریزی‌های قبلی نتوانست با «عبدالعزیز یوتولقیه»، رئیس‌جمهور این کشور دیدار کند. دفتر ریاست‌جمهوری الجزایر در حالی در بیانیه روز دوشنبه خود خبر خودداری یوتولقیه از دیدار با بن‌سلمان به بهانه ابتلا به آنفلوآنزای شدید را منتشر کرده که منابع رسمی سعودی مدعی شده بودند ولیعهدشان با رئیس‌جمهور کشور میزبان و همچنین «احمد اویجی» نخست‌وزیر این کشور ملاقات خواهد کرد. دلیل تصمیم یوتولقیه را می‌توان فشارهای گسترده‌ای دانست که از جانب کارزار بزرگ مخالفت شخصیت‌های فرهنگی، رسانه‌ای و سیاسی و همچنین برخی احزاب الجزایری از جمله «جبهه عدالت و توسعه» در مخالفت با دعوت بن‌سلمان به کشورشان به عنوان چهره‌ای جنایتکار و سرکوبگر به دولت وارد شده است. پیش از سفر بن‌سلمان به الجزایر نیز نتایج نظرسنجی روزنامه «الشروق» نشان می‌داد ۷۲/۵ درصد مردم این کشور مخالف سفر ولیعهد سعودی به کشورشان هستند. پیش از این شاه مراکش از پذیرفتن بن‌سلمان در خاک کشورش طفره رفته بود و سفر ولیعهد سعودی به تونس نیز به خاطر موج گسترده مخالفت‌های مردم و نخعیگان به شکل نیمه‌پنهان انجام شد. در آرژانتین نیز دادستانی این کشور هم‌زمان با حضور بن‌سلمان در نشست بوتنوس آیرس، پرونده تحقیقات درباره قتل جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار منتقد عربستانی را به جریان انداخته بود.

جمال خاشقجی باعث فریب خوردن روزنامه‌نگار منتقد واشنگتن‌پست و سفر او به ترکیه و رفتنش به کنسولگری سعودی برای انجام مراحل اداری ازدواج جدیدش شد که سرنوشته وحشتناک او را حالا همه می‌دانند. پیش‌تر «پچارد اسپنسر» خبرنگار نشریه تایم، معتاق قتل خاشقجی در گزارشی با تاکید بر اینکه ردپای سازمان‌های اطلاعاتی رژیم صهیونیستی، مصر و امارات نیز در این جنایت به چشم می‌خورد، مشخصا سبک کار تیم ترور سعودی را شبیه عملیات موساد در بهره‌گیری از پوشش سیاسی در قاجاق و در کردن مرزهای رسمی خوانده بود.

■ **خاشقجی: بن‌سلمان، دیوی سیری‌ناپذیر است!**

اما انتشار پیام‌های «واتس‌اپی» جمال خاشقجی بیش از پیش ولیعهد سعودی را به عنوان دشمن درجه یک او در مظان اتهام قرار داد. در حالی که رژیم سعودی همچنان سعی دارد برای این روزنامه‌نگار مقتول در کنسولگری خود آشک تسمیح ریخته و او را دوست و برادری متوفی می‌خواند، شبکه سی‌ان‌ان فاش کرد خاشقجی پیش از مرگش بن‌سلمان را دیوی توصیف کرده

شکایت از شرکت جاسوسی اسرائیلی به‌خاطر همدستی در جنایت رژیم سعودی

خاشقجی: بن‌سلمان، دیوی سیری‌ناپذیر است!

انتشار ۴۰۰ پیام واتس‌اپی روزنامه‌نگار مقتول عربستانی را ز قتل او توسط سعودی را آشکار کرد

پس از آنکه عبدالعزیز از شرکتی اسرائیلی به‌خاطر هک کردن گوشی‌اش شکایت کرد، در دسترس سی‌ان‌ان قرار گرفت. در یکی از مکالمات عبدالعزیز بعد از دستگیری گروهی از فعالن حقوق‌بشر در عربستان به دستور بن‌سلمان از خاشقجی سوال می‌کند: «یا احتمال این وجود دارد که وقتی او شاه شد، این افراد را به نشانه ترحم و بخشش عفو کند؟»

خاشقجی جواب می‌دهد: «منطق اینطور حکم می‌کند اما من دیگر هیچ ایمانی به تحلیل منطقی ذهن این مرد ندارم.»

خاشقجی همچنین بهار گذشته در پیامی نوشته بود: «لین دستگیری‌ها موجه و به نفع او نیست اما حاکم مستبد هیچ منطقی ندارد و فقط زور و سرکوب را می‌شناسد و می‌خواهد این را به فعالان نشان دهد. او شبیه دیو یکمن است، هر چه بیشتر قربانی بلعد، خواهان بلعیدن تعداد بیشتری است. من متعجب نخواهم شد اگر این سرکوبگری شامل آنهایی شود که در حال تشویق او هستند.»

■ **دلیل اصلی قتل خاشقجی**

از طرف دیگر این شبکه گزارش می‌دهد خاشقجی و عبدالعزیز در پیام‌های تقریبا روزانه خود از اکتبر ۲۰۱۷ تا ۸ اگوست ۲۰۱۸ در حال تبادل نظر درباره طرح‌هایی به منظور ایجاد یک «تش الکترونیکی» برای جوانان در عربستان سعودی برای مقابله با پروپاگانداي حکومتی در شبکه‌های اجتماعی بودند. موضوع مهمی که می‌تواند راز قتل قبیح خاشقجی توسط تیم ترور بن‌سلمان را برملا کند. این دو در مکالمه‌های خود درباره یک ابزار تهداچی موسوم به «نبور غسل سایبری» به منظور ایجاد پرتالی برای مستند کردن نقض حقوق بشر در عربستان و همچنین ابتکاری برای تولید فیلم‌های کوتاه موبایلی صحبت کرده بودند. مثلا عبدالعزیز گفته بود: «ما پارلمان نداریم و فقط تویتر را داریم اما تویتر ابزاری است که آنها (حکومت عربستان سعودی) هم دارند و از آن برای جنگیدن و انتشار فعالیت‌شان استفاده می‌کنند. به‌ما در تویتر حمله شده و مورد اهانت قرار گرفته‌ایم و به دفعات زیاد مورد تهدید قرار گرفته‌ایم و به‌خاطر همین ما تصمیم گرفتیم کاری کنیم.»

بخشی از طرح آنها ارسال سیمکارت‌های خارجی برای منتقدان داخلی برای ارتباط با تویتر بدون ردپایی شدن بود. آنها همچنین به دنبال جلب کمک‌های مالی بودند و خاشقجی به یکی از پیغام‌هایش به عبدالعزیز قول جذب کمک ۲۰ هزار دلاری را داده بود. سپس ۲ ماه پیش از قتل خاشقجی، دوست جوان او تماس گرفته و با محبت می‌گوید ماموران حکومتی از طرح آنلاین هشتگ کشاکش خبر دارند. عبدالعزیز در مصاحبه‌آخر به سی‌ان‌ان گفته است: «جمال (خاشقجی) اعتقاد داشت که مشکل، محمد بن‌سلمان است و او گفت این بچه باید متوقف شود.»

نگاهی به سفرهای بی‌هدف بن‌سلمان

تلاش ریاض برای خروج از انزوا

به‌عنوان مدعی رهبری جهان اسلام در گذشته نقش زیادی در تحولات جهان اسلام و دنیای عرب داشته اما در حالت کنونی خود را زیر چتر عربستان قرار داده و میزان وابستگی این کشور به سعودی‌ها تا حدی افزایش پیدا کرده که ۲ جزیره «تیران و صافیر» را به ریاض واگذار کرد. به این جهت، سفرهای ولیعهد عربستان به کشورهای یادشده دستاورد خاصی در عرصه‌های سیاسی، امنیتی و اقتصادی به همراه نداشت و تنها به عنوان یک مأمور رسانه‌ای می‌توان از یاد کرد. اگر ولیعهد عربستان در ادامه این سفرها به چند کشور اروپایی مانند بریتانیا، فرانسه، آلمان یا بلژیک سفر می‌کرد، می‌توانستیم بگوییم که این سفرها حائز اهمیت هستند اما بحث بر سر این است که مواضع این کشورهای اروپایی درباره پرونده خاشقجی علیه ولیعهد بوده است. او تمام سعی خود را بر این پایه استوار کرده تا با انجام اینگونه سفرها به دنیا بفهماند که در موقعیت تدافعی قرار ندارد و حتی خود را همانند گذشته مهره اول و آخر در سیاست و اقتصاد ریاض می‌داند. آنچه در این راستا بسیار حائز اهمیت خواهد بود، مواضع دونالد ترامپ به عنوان مرد شماره یک کاخ‌سفید است. در زمان حضور روسای جمهوری قبلی در کاخ‌سفید، سیاست‌های اولاهی ساختار قدرت واشنگتن توسط آنها اجرا می‌شد اما به هر طریقی که بود در مواردی مانند دموکراسی یا حقوق‌بشر حفظ ظاهر می‌شد؛ این در حالی است که ترامپ تمام این قواعد ظاهری را کنار گذاشته است.

بیانیه اخیر کاخ‌سفید و مواضع ریاست‌جمهوری آمریکا درباره پرونده خاشقجی رسماً اعلام می‌کند که به دلیل خرید تسلیحات آمریکایی از سوی عربستان، و الجزایر تحت نفوذ ریاض هستند و موریتانی هم در عرصه بین‌المللی جایگاه سیاسی خاصی ندارد که بتوان به این سفرها افتخار کرد. درست است که مصر

چهارگوشه

حمله موشکی آمریکا

به ارتش سوریه

با شکست حمله موشکی هفته گذشته صهیونیست‌ها برای هدف قرار دادن موضع نیروهای سوری در دمشق و مناطق مرزی با لبنان و جولان اشغالی، آمریکایی‌ها بار دیگر با فعال کردن توریست‌های تحت حمایت‌شان و حملات مستقیم به ارتش سوریه، قصد آفروختن شعله‌های جنگ شام را دارند. متعاقب هشدار وزیر خارجه روسیه درباره قصد ائتلاف آمریکایی برای ماجراجویی‌های جدید علیه امنیت سوریه، طی روزهای گذشته ابتدا باقیمانده توریست‌های جبهه النصره در حماه در شمال غرب این کشور به نیروهای دولتی حمله کردند و سپس یکشنبه شب، نظامیان اشغالگر آمریکایی در خاک سوریه شانس خود را برای افزایش تنش‌ها آزمایش کردند.

به گزارش مشرق به نقل از یک منبع میدانی، ساعت ۲۲ یکشنبه‌شب حملاتی موشکی توسط نیروهای آمریکایی از پایگاه اشغالی التنف در جنوب استان حمص علیه مواضع نیروهای ارتش سوریه در مناطق «جبل الغراب» و «الهلله» در حومه شمالی منطقه التنف انجام شد. گزارش‌ها حاکی از شلیک ۱۴ موشک از سامانه موشکی «هیمارس» به سمت مواضع نیروهای سوری است؛ سامانه آمریکایی که پیش‌تر در اردن مستقر بود و خرادامه سال ۹۶ به پایگاه التنف منتقل شد

در این حملات موشکی آسیبی به نیروهای ارتش سوریه وارد نشد اما به مقرها و تجهیزات ارتش سوریه در حومه شمالی منطقه التنف خسارت‌هایی وارد آمد. به گفته منابع میدانی، نیروهای اشغالگر آمریکایی به بهانه نزدیک شدن نیروهای گروه سووم پدانه‌نظام ارتش سوریه به حومه منطقه التنف نسبت به حمله موشکی اقدام کردند. پایگاه‌های نیروهای اشغالگر آمریکایی در منطقه التنف در جنوب استان حمص به محلی برای آموزش توریست‌ها تبدیل شده است. با اساس اطلاعات به‌دست آمده، افسران انگلیسی هم در پایگاه التنف حضور دارند و به صورت مشترک با آمریکایی‌ها، عناصر توریستی اسود الشریقه و… را آموزش نظامی می‌دهند. منطقه التنف حدود ۲۴۵ کیلومتر مربع مساحت دارد و یکی از نقاط اتصال بغداد- دمشق محسوب می‌شود.

■ ■ ■

دوحه روی صادرات گاز متمرکز می‌شود

گران شدن نفت

با شوک خروج قطر از اوپک

قطر رسماً اعلام کرد با آغاز سال ۲۰۱۹ میلادی از سازمان اوپک خارج می‌شود. به گزارش بیرونیوز، وزیر انرژی قطر دیروز توضیح داد که کشورش تنها کمتر از یک ماه دیگر به تعهدات کشورهای عضو اوپک تبعیت خواهد کرد اما اول ماه ژانویه اتی و با خروج از سازمان کشورهای صادرکننده نفت دیگر به توافق‌های فعلی متعهد نخواهد بود. الکعبی که تنها یک ماه پیش به سمت وزارت انرژی پادشاهی قطر منصوب شده، روز دوشنبه در یک کنفرانس خبری در دوحه گفت: «پس از بررسی راه‌هایی برای تقویت نقش قطر به لحاظ بین‌المللی و طرح‌ریزی راهبرد بلندمدت این کشور، تصمیم خروج از اوپک گرفته شد.» کعبی با عنوان اینکه دولت قطر بامداد دوشنبه مقام‌های اوپک را از این تصمیم خود آگاه کرده، دلیل فنی این تصمیم را چنین اعلام کرد: «ما ظرفیت نفتی زیادی نداریم و اقیانین هسته‌ای ظرفیت ما را واقع‌گاز است.» البته این شیخ‌نشین خلیج‌فارس که بزرگ‌ترین صادرکننده گاز طبیعی مایع در جهان محسوب می‌شود همچنان به تولید نفت اما خارج از چارچوب تعهدات اوپک ادامه خواهد داد. وقتی سازمان اوپک در سپتامبر ۱۹۶۰ میلادی تشکیل شد، ایران و عربستان سعودی از همان آغاز مهم‌ترین اعضا بودند و قطر نیز یک سال بعد به عضویت این سازمان درآمد اما عربستان از ژوئن ۲۰۱۷ به بهانه حمایت قطر از توریسم با این کشور قطع‌ابطه و آن را تحریم کرد و در ادامه متحdan عربی سعودی یعنی امارات، بحرین و مصر نیز به تحریم‌کنندگان قطر پیوستند. بدین ترتیب دوحه در بلوک عربی اوپک بشدت منزوی شد و حالا نیز دلیلی نمی‌بیند که از سیاست‌های نفتی مشترک ریاض تبعیت کند. اما در پی شوک اعلام خروج قطر از اوپک، قیمت جهانی نفت بشدت افزایش یافت. بهای نفت برت برای تحویل در ماه فوریه روز دوشنبه به ۶۱ دلار و ۱۴ سنت رسید که نسبت به اواخر هفته بسته شدن بازار در پایان روز کارم ۵۸/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد.

قیمت شاخص برنت در پایان هفته گذشته ۵۸ دلار و ۶۸ سنت بود. با وجود این بسیاری از تحلیلگران مبنای اصلی افزایش بهای نفت در نخستین روز کاری بین‌المللی این هفته را تعدیل تنش تجاری میان آمریکا و رقیای تجاری‌اش در جریان دیدارهای حاشیه‌ای نشست جی ۲۰ آرژانتین می‌دانند که البته قیمت طلای سیاه در بازارهای جهانی که در هفته‌های پیش کاهش یافته بود، به دلیل شوک وارده از دوحه باز هم افزایش پیدا می‌کند.

✽ **تحلیلگر مسائل منطقه**